

DECLARACIÓ PER IMPULSAR LA TRANSICIÓ ECOLÒGICA DEL TURISME

Des del 2006, l'Associació Ethnic treballa en el desenvolupament i la promoció d'iniciatives basades en criteris de Turisme Responsable i Sostenible amb l'objectiu de transformar els models turístics convencionals i avançar cap a formes més justes, responsables i inclusives de viatjar.

Ja fa temps que des d'Aethmic s'identifica una clara necessitat d'iniciar un canvi de paradigma en el model turístic tradicional per assegurar que aquest estigui compromès amb la cultura i les identitats locals, la justícia global i el medi ambient.

El replegament del turisme arran de la pandèmia va posar al centre del debat l'oportunitat de repensar un model turístic que des de feia anys mostrava signes de fragilitat en relació a la seva resiliència. Malgrat tot, un any després de la represa de la mobilitat internacional, l'activitat turística segueix evidenciant enormes reptes socials i ambientals que, davant d'un escenari d'emergència climàtica global, convé gestionar amb immediatesa.

Des d'aquí, declarem el nostre compromís a treballar de manera articulada per transformar el turisme i fer que aquest esdevingui un moviment tractor de la transformació ecosocial. Acceptem i recolzem el compromís mundial de l'Agenda 2030 per fer que el turisme sigui capaç de reduir les desigualtats i la pobresa, de protegir el planeta Terra i els seus recursos naturals, i de construir societats més pacífiques, justes i inclusives.

Reconeixem els ideals, els principis i els compromisos de la Visió 2020 pel Turisme Responsable de Catalunya i ens comprometem a contribuir en el procés de redacció de l'Acord Nacional del Turisme Responsable. Paral·lelament, expressem la nostra voluntat i disposició de treballar de manera coordinada amb l'àmbit de l'Economia Social per construir un model turístic que se sustenti en els principis cooperativistes i solidaris i que posi al centre de la seva activitat el benestar col·lectiu de les persones.

El Consell Europeu va fixar el compromís de reduir les emissions de gasos d'efecte hivernacle en un 55% pel 2030, respecte del 1990, i d'arribar a les emissions netes el més aviat possible, inclús abans del 2050. Malgrat tot, diversos experts apunten que, tot i que aquests compromisos es compleixin, l'any 2050 la temperatura de l'Àrtic ja haurà augmentat entre 3 i 5 graus i que això comportarà conseqüències desastroses per al manteniment de l'estabilitat climàtica global.

Segons dades publicades per l'Organització Mundial del Turisme, la mobilitat turística causa el 5% de les emissions de CO2 del planeta i, malgrat es prenguin decisions ambicioses i contundents, les emissions totals del sector turístic podrien augmentar en un 25% o més d'ara al 2030. En aquest sentit, tal i com exposa l'*Informe de polítiques: la Covid-19 i la transformació del turisme* de les Nacions Unides (2020), la crisi sanitària ofereix l'oportunitat de planificar una recuperació més verda i en consonància amb la naturalesa.

Entenent i acceptant la urgència de la situació global, des d'Aethnic declarem el nostre compromís a desenvolupar estratègies regeneratives que prioritzin el benestar de les comunitats i dels ecosistemes i que siguin capaces de generar abundància i prosperitat al conjunt de les destinacions. Tanmateix, refusem conformar-nos amb accions que tan sols limitin o minimitzin les externalitats negatives del sector i apostem per compromisos més ambiciosos i exigents que prioritzin la generació d'impactes positius, tant pel medi ambient com per les comunitats amfitriones.

Tal i com ho fan els efectes del canvi climàtic, els impactes del sector turístic també es distribueixen de manera desigual arreu del planeta. De fet, ja fa temps que els models turístics de masses es troben al centre del debat per l'escàs retorn social que produeixen i per les innombrables externalitats negatives que generen sobre els grups més vulnerables.

En aquest sentit, si bé és cert que des d'Aethnic defensem el turisme responsable com a element de dinamització ecosocial, també rebutgem relacionar de manera intrínseca el creixement turístic amb el desenvolupament de les comunitats locals i amb la reducció de les desigualtats socials. Així doncs, apostem per un model alternatiu que sigui just i inclusiu i que, sobretot, regeneri les comunitats i recuperi les formes de vida tradicionals.

UN PLA D'INTERCOOPERACIÓ PER A LA TRANSICIÓ SOCIOECOLÒGICA DEL TURISME:

Mitjançant aquesta declaració assumim la responsabilitat de treballar en projectes locals que impulsin i liderin la transició ecosocial del turisme i ens comprometem a treballar de manera coordinada amb la societat civil, els agents del sector turístic, el sector públic i privat, i els cercles acadèmics que, de la mateixa manera que nosaltres, estiguin disposats a cooperar en base als següents criteris:

MODEL ORGANITZATIU DEMOCRÀTIC:

Els membres col·laboradors d'Aethnic han d'organitzar-se de forma democràtica i participativa i han de promoure models d'autogestió i d'autodeterminació en l'àmbit econòmic. Aquestes organitzacions han d'orientar-se a les necessitats humanes i han de tenir un clar propòsit de transformació social. Han de promoure la diversitat de relacions, la interculturalitat i la bona governança per impulsar la innovació empresarial, millorar la resiliència i reduir la vulnerabilitat.

QUALITAT LABORAL:

Les organitzacions col·laboradores han de fomentar entorns laborals protegits i segurs i han de promoure el respecte dels drets humans i de les llibertats fonamentals de totes les persones que hi participen. Han de contribuir a reduir les desigualtats econòmiques, tot prioritant la lluita contra l'atur de col·lectius vulnerables, com ara joves, immigrants o persones amb necessitats especials. Tanmateix, totes les activitats han d'excloure's de qualsevol tipus de pràctica d'explotació laboral.

JUSTÍCIA DE GÈNERE:

Aquestes organitzacions han de tenir en compte la perspectiva de gènere per tal de prevenir i eliminar qualsevol tipus de desigualtat, discriminació o invisibilitat que puguin patir les dones. Tanmateix, han d'afavorir la conciliació de la vida laboral, personal i familiar de les dones.

MEDI AMBIENT:

Tots els agents han de promoure pràctiques per a la millora de la sostenibilitat ambiental i per a la preservació i regeneració dels ecosistemes naturals. Han d'implementar i promoure pràctiques de producció i consum responsable, tot evitant el malbaratament i posant en pràctica les 3Rs de l'ecologia. És fonamental que entenguin, aprovin i promoguin el canvi de paradigma cap a la transició ecològica.

COOPERACIÓ:

Es prioritzen totes aquelles organitzacions que generen dinàmiques d'intercooperació entre elles per tal de millorar l'escalabilitat i afavorir la consecució de finalitats comunes.

COMPROMÍS AMB L'ENTORN:

Tots els agents col·laboradors han de conèixer, respectar i promoure la identitat del lloc on treballen. Han de promoure la participació activa de les comunitats locals, tot coneixent les seves expectatives i actuant en benefici dels interessos comuns.